

VII. hrvatski kongres o aterosklerozi

Na Malom Lošinj u od 13. do 16. svibnja 2009. godine, u organizaciji Hrvatskog društva za aterosklerozu, Hrvatskog liječničkog zbora, pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a pod predsjedanjem akademika Željka Reintera, održan je 7. po redu Hrvatski kongres o aterosklerozi – najbolji i najveći do sada, a ujedno i jedan od najvećih medicinskih skupova održanih u Hrvatskoj ove godine. Hoteli Aurora i Vespera, u kojima se kongres održavao, ovo su proljeće zasjali renovirani i spremni pružiti ono za čim posjetitelji tragaju od 1885. godine. Naime, od tada sežu zapisi o turizmu na tom otoku koji je već od početka bio usmjeren zdravstvenom turizmu. S obzirom na navedeno, upravo je Lošinj idealna lokacija za ovakav događaj usko vezan uz zdravlje. Ukupno više od pet stotina sudionika, od kojih su čak trećina bili stranci (iz Tajlanda, Portugala, Litve i Estonije, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Makedonije i drugih zemalja), govori dovoljno o kvaliteti kongresa. Time je nacionalni kongres pokazao da je odavno prerastao granice Hrvatske i da je, zbog svoje kvalitete, postao uistinu međunarodni.

Koliko je tema ateroskleroze bitna i njena problematika inkorporirana u svaku poru zdravstva pokazuje i presjek specijalnosti sudionika. Interes su pokazali, ne samo pasivnim već i aktivnim sudjelovanjem, internisti (endokrinolozi, kardiolozi, nefrolozi, gastroenterolozi), kirurzi, neurolozi, kolege iz obiteljske medicine, epidemiolozi, biokemičari i prehrambeni tehničari. Naime, svi oni (uz velik odziv pozvanih predavača) prijavili su, po izboru Znanstvenog odbora, šezdeset postera. Nakon svakog bloka predavanja sudjelovali su u plodnoj raspravi. Kongres su pohodili i mnogi mlađi kolege, specijalizanti raznih medicinskih struka, koji su prijavljenim posterima konkurirali za prestižnu nagradu najboljeg postera mladog

Hrvatski kongres o aterosklerozi – jedan od najvećih medicinskih skupova održanih u Hrvatskoj ove godine – okupio je na Malome Lošinj u više od pet stotina sudionika. Čak trećina njih bili su stranci, što dovoljno govori o kvaliteti skupa. Impresivan je bio i broj vrhunskih stranih predavača: oni su nadmašili brojem domaće predavače te je sredinom svibnja Hrvatska uistinu bila središte svjetskog znanja i spoznaja o aterosklerozi. Koliko je pak tema ateroskleroze bitna a njena problematika inkorporirana u svaku poru zdravstva pokazuje i presjek specijalnosti sudionika. Interes su pokazali internisti (endokrinolozi, kardiolozi, nefrolozi, gastroenterolozi), kirurzi, neurolozi, kolege iz obiteljske medicine, epidemiolozi, biokemičari i prehrambeni tehničari. Nacionalni kongres je pokazao da je odavno prerastao granice Hrvatske i da je, zbog svoje kvalitete, postao uistinu međunarodni

istraživača. Impresivan je bio i broj vrhunskih stranih predavača koji su se odazvali pozivu predsjednika kongresa i održali svoja predavanja. Oni su nadmašili brojem domaće predavače te je sredinom svibnja Hrvatska uistinu bila središte svjetskog znanja i spoznaja o aterosklerozi.

Preporuke za kliničku praksu vodećih europskih kardiologa

Profesor David Wood iz Londona govorio je o tome kako unaprijediti prevenciju kardiovaskularnih bolesti u Europi. Prikazao je rezultate EUROASPIRE III studije, koju je vodio, te upoznao nazočne s EUROACTION inicijativom, koju je također pokrenuo. Profesor Alberico Catapano govorio je o novim mogućnostima liječenja hiperlipidemija te spomenuo najnovije lijekove poput mipomersena, MTP inhibitora, CETP inhibitora i nikotinsku kiselinu. Profesorica Serap Erdine iz Turske još jednom se osvrnula na recentne smjernice ESC/ESH za liječenje arterijske hipertenzije u pisanju kojih je sudjelovala. Na modelu kardiovaskularnoga kontinuuma prikazala je pristup antihipertenzivnoj terapiji. Marja-Riitta Taskinen iz Finske, bivša predsjednica Europskog udruženja za aterosklerozu, govorila je o tome kako povećati zaštitni HDL kolesterol. Profesor John Kjekshus iz Norveške, sudionik nekoliko najznačajnijih ispitivanja statina, govorio je o značenju terapije statinima

Nagrađeni u kategoriji najboljeg postera mladog istraživača (s lijeva na desno: dr. Zoran Mioviski; ing. Hana Ljubić; dr. Ivan Pećin)

u srčanom zatajenju, podcrtavajući pritom rezultate CORONA studije iz kojih se razabire prije svega povoljan učinak rosuvastatina u bolesnika s umjerenim srčanim zatajenjem na sveukupni kardiovaskularni morbiditet i mortalitet. Profesor Stephan Agewall iz Norveške pokušao je odgovoriti na pitanje je li debljina intima-medija dobar surogatni pokazatelj u kliničkim ispitivanjima u svjetlu povezanosti IMT i kardiovaskularnog rizika.

Akademik Željko Reiner prikazao je rezultate EUROASPIRE III istraživanja, uz poseban osvrt na rezultate vezane za sekundarnu prevenciju koronarne bolesti u Hrvatskoj, ukazujući pritom kako se premala pozornost posvećuje sekundarnoj prevenciji koronarne bolesti, posebice kada se radi o abdominalnoj pretilosti i dijabetesu. Nadalje, hrvatski

bolesnici s koronarnom bolešću imaju i prilično loše reguliran arterijski tlak pa skoro trećina ima vrijednosti veće od ciljnih. Nezadovoljavajuća je i kontrola dislipidemije, što ide na račun prije svega prepisivanju pre niskih doza statina te zaziranja od kombinirane terapije. U svom drugom izlaganju akademik Reiner govorio je o konceptu ostatnog rizika i zašto je on važan za prevenciju kardiovaskularnih bolesti. Naglasio je važnost liječenja aterogene dislipidemije, niskog HDL kolesterola te povišenih triglicerida.

Profesor Eduardo Alegria iz Španjolske iznio je intrigantno predavanje o uporabi matičnih stanica (mioblasta) u regeneraciji srčanoga mišića nakon akutnog srčanog incidenta. Uspoređujući predavanje koje je iznio prije dvije godine na kongresu, razabire se kako se ipak otišlo korak dalje. Docent Bojan Jelaković približio je ulogu blokatora angiotenzinskih receptora u terapiji arterijske hipertenzije. Nažalost ARB-ovi se još uvijek prepisuju samo ako se javi kašalj na ACE inhibitore. No, rezultati studija koje je izložio i recentne ESC/ESH smjernice stavljaju ih ravnopravno uz ACE inhibitore. Potrebno je samo s tim upoznati i kolege koji svakodnevno rade s hipertoničarima. Profesor Ian Graham iz Irske, voditelj radne grupe za izradu najnovijih smjernica europskih stručnih društava za prevenciju kardiovaskularnih bolesti, govorio je o novom interakcijskom pomagalu koje u prevenciji rabi primjere slučajeva. Profesor Andrija Hebrang održao je odlično predavanje o riziku zračenja i mjerama opreza, čega treba biti svjestan svaki kliničar kada indicira MSCT angiografiju (1 MSCT angio = 1500 RTG pluća = 20 godina prirodnog zračenja!). Profesor Gabriele Riccardi iz Italije još jednom je naglasio važnost ispravne i zdrave prehrane u prevenciji ateroskleroze. Konstantinos Toutouzas iz Grčke govorio je o konceptu vulnerabilnog plaka te novim metodama (OCT) ranog otkrivanja istoga. Prikazao je niz inovativnih slikovnih metoda koje mogu detektirati plak koji prijete rupturom i postaviti potpornicu na pravo mjesto u pravo vrijeme.

Hoteli Aurora i Vespera u Malom Lošinj, u kojima se kongres održavao, ovo su proljeće zasjali renovirani i spremni pružiti ono za čim posjetitelji tragaju od 1885. godine. Naime, od tada sežu zapisi o turizmu na otoku Lošinj koji je već od početka bio usmjeren zdravstvenom turizmu. Mali Lošinj nominiran je uz još 11 gradova za prestižnu međunarodnu nagradu AEF/Entente Florale Europe – Zlatni cvijet Europe 2009

Metabolički sindrom i kardiovaskularne bolesti

Profesor Luka Zaputović još jednom je podcrtao ulogu etilnih estera omega-3 masnih kiselina u sekundarnoj prevenciji infarkta miokarda. Omega kiseline inkorporiraju se u staničnu membranu i tako sprječavaju nastanak malignih aritmija. Profesor Izet Aganović govorio je o povezanosti metaboličkog sindroma i kardiovaskularnih bolesti koncizno izloživši sve što bi svaki kliničar trebao znati, a profesor Mijo Bergovec govorio je o značenju prehospitalnog elektrokardiograma u zbrinjavanju bolesnika s akutnim koronarnim sindromom zaključivši kako rano snimanje i adekvatna interpretacija EKG zapisa spašava miokard. Prikazani primjeri iz prakse govore kako za taj pristup nije potrebno mnogo sredstava. Profesor Raffaele De Caterina iz Italije, potpredsjednik Europskog kardiološkog društva, govorio je o molekulskim pokretačima ateroskleroze u dijabetesu i metaboličkom sindromu poistovjetivši inzulin s Janusom – bogom s dva lica – prvenstveno misleći na korist inzulina s jedne strane, ali i na to da u inzulinskoj rezistenciji i prigodom terapije inzulinom djeluje kao endotelni proinflamatorni hormon. Profesor Željko Metelko prikazao je usku povezanost između šećerne bolesti i ateroskleroze, a profesor Petar Kes koliko je bolest bubrega povezana s aterosklerotskim procesima. Zaklju-

čuje kako u ranim fazama bubrežne bolesti postoje nenormalnosti lipo-proteina, a te promjene mogu bitno utjecati na napredovanje kronične bolesti bubrega, dok liječenje može usporiti progresiju. Profesor Davor Miličić razjasnio je neke stare zablude oko kombinacije fibrata sa statinima te prikazao ovakav pristup liječenja u novom svjetlu uz potporu najnovijih ESC/EASD2007, NCEP, IDF i ADA smjernica. Profesor Jarl Torgerson iz Švedske izložio je mogućnosti liječenja debljine kao čimbenika rizika kardiovaskularnih bolesti. Profesorica Ranka Štern Padovan govorila je o tehnikama slikovnog prikazivanja aterosklerotičnih promjena, prvenstveno MSCT i MR koronarografiji. Profesorica Biserka Bergman Marković prikazala je ulogu liječnika obiteljske medicine u prevenciji ateroskleroze naglasivši koliko nova zaduženja u svakodnevnom radu liječnika obiteljske medicine (papirologija prije svega) stvarnost čini miljama daleko od zamišljenih smjernica. Profesor Bojan Biočina je prikazao kakve probleme i iznenađenja na operacijskom stolu može prirediti aterosklerotična aorta, uz poseban naglasak na cerebralne komplikacije prilikom manipulacija na takvoj aorti. Profesorica Vida Demarin izložila je pak nove spoznaje u primarnoj i sekundarnoj prevenciji moždanog udara.

Sve navedeno, uz nekoliko predavanja stranih gostiju, govori u prilog kvalitete skupa te koliko se novih, originalnih i provjerenih spoznaja moglo prenijeti u svakodnevnu kliničku praksu.

Na kraju skupa proglašeni su najbolji poster mladih istraživača. S obzirom na veliku konkurenciju, Znanstvenom odboru nije bilo lako izabrati pobjednike. Sve tri nagrade otišle su u Klinički bolnički centar Zagreb. Prva nagrada dodijeljena je ing. Hani Ljubić iz Kliničkog zavoda za laboratorijsku dijagnostiku, druga je nagrada pripala dr. Ivanu Pećinu sa Zavoda za bolesti metabolizma Klinike za unutrašnje bolesti, dok je treću nagradu dobio dr. Zoran Miovski, znanstveni novak na Klinici za bolesti srca i krvnih žila.

Ivan Pećin, dr. med.